

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

**щодо проекту Закону про внесення змін до Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їх символіки»
(щодо уточнення деяких положень)
(реєстр. № 3218 від 5 жовтня 2015 року)**

За дорученням Голови Верховної Ради України від 5 жовтня 2015 року Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 17 травня 2017 року (протокол № 59) проект Закону про внесення змін до Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їх символіки» (щодо уточнення деяких положень) (реєстр. № 3218 від 5 жовтня 2015 року) (далі – Законопроект), поданий народним депутатом України Мусієм О.С

Згідно з пояснювальною запискою Законопроект розроблений з метою конкретизації умов за яких застосовується заборона у випадку використання символіки комуністичного тоталітарного режиму, символіки націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарного режиму.

Для досягнення мети автором Законопроекту пропонується внести зміни до Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки», а саме доповнити пункт 7 частини 3 статті 4 Закону, яким пропонується уточнення умов, за яких заборона не поширюється на випадки використання символіки комуністичного тоталітарного режиму, символіки націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарного режиму, до яких слід віднести державні нагороди, ювілейні медалі та інші відзнаки СРСР, УРСР та України, якими нагороджувались особи до 1991 року та протягом 1991-2015 років у зв'язку з річницями подій періоду Другої світової війни, у випадках особистого носіння нагородженими, а також на документах, що посвідчують нагородження ними.

Розглядаючи Законопроект, Комітет виходить з такого.

Відповідно до Основного Закону України Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава (стаття 1), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8). Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави (стаття 3). Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави (частина друга статті 3), а суспільне життя в Україні ґрунтується на засадах політичної, економічної та ідеологічної багатоманітності (частина перша статті 15); держава гарантує свободу політичної діяльності, не забороненої Конституцією і законами України (частина четверта статті 15).

Згідно Конституції України законом може бути обмежене гарантоване право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності (стаття 34).

Також в Основному Законі України зазначено, що держава сприяє консолідації та розвитку української нації, її історичної свідомості (стаття 11).

Європейський суд з прав людини неодноразово наголошував, що обмеження прав і свобод людини і громадянина визнаються допустимими, якщо вони здійснені згідно з чинним законодавством і відповідають правилу «збереження основного змісту прав і свобод» (Рішення від 20 травня 1999 року у справі «Реквєнї проти Угорщини», Рішення Великої палати від 13 лютого 2003 року у справі «Партія добробуту та інші проти Туреччини»).

Український інститут національної пам'яті висловив позицію з приводу доцільності прийняття Законопроекту, в якій повідомляється, що діючою редакцією Закону вже передбачено не поширення дії заборони, визначеної цим Законом, на випадки використання символіки тоталітарних режимів на державних нагородах, ювілейних медалях та інших відзнаках, якими нагороджувалися особи до 1991 року та протягом 1991-2015 років у зв'язку з річницями подій періоду Другої світової війни.

З огляду на це, Український інститут національної пам'яті вважає ухвалення поданого Законопроекту недоцільним, оскільки запропоновані зміни до пункту 7 частини третьої статті 4 Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки» носять виключно редакційний характер і по суті не впливають на практичне застосування норм Закону.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку висловило деякі зауваження, зокрема, щодо нового запропонованого формулювання пункту сьомого статті 4

законопроекту, яке не дає відповіді на питання поширених Законом заборон в період не носіння отриманих нагород.

На підставі викладеного вище, Комітет з питань правової політики та правосуддя вирішив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їх символіки» (щодо уточнення деяких положень) (реєстр. № 3218 від 5 жовтня 2015 року), поданого народним депутатом України Мусієм О.С., за результатами розгляду у першому читанні прийняти за основу.

2. Доповідачем від Комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначено народного депутата України, голову підкомітету з питань законодавчого забезпечення діяльності Президента України, Кабінету Міністрів України, міністерств, інших центральних органів виконавчої влади та статусу і діяльності політичних партій, громадських об'єднань Новак Наталію Василівну.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ